

Energinet
Tonne Kjærsvvej 65
7000 Fredericia

Den 13. oktober 2026

Høringssvar til Redegørelse for elforsyningssikkerhed 2026

Dansk Erhverv takker for muligheden for at give input til Energinets Redegørelse for elforsyningssikkerhed 2026.

Generelle bemærkninger

Overordnet er Dansk Erhverv positive overfor Energinets redegørelse. Det er vigtigt, at der fortsat er fokus på forsyningssikkerhed, og at der arbejdes med at operationalisere et planlægningsmål for 2036.

Det er afgørende, at virksomheder og private forbrugere kan stole på en konstant og sikker elforsyningssikkerhed. Derfor er det positivt, at der er transparens vedrørende planlægningsmålet for 2036, da det giver virksomhederne en god mulighed for at planlægge, hvordan afbrudsminutter i fremtiden skal håndteres. Energinet anbefaler et planlægningsmål på 40 afbrudsminutter for 2036, hvilket er 2 minutter højere end sidste års forventninger. Dansk Erhverv anerkender, at der fortsat er tale om et ambitiøst mål med en elforsyningssikkerhed på 99,992 pct.

Dansk Erhverv understreger, at de betydelige kapacitetsbegrænsninger i eltransmissionsnettet har udviklet sig til den største enkeltstående barriere for elektrificeringen af samfundet. Dansk Erhverv deler derfor Energinets vurdering af, at der er et betydeligt behov for at accelerere udbygningen og sikre rettidige reinvesteringer i transmissionsnettet med henblik på at opretholde nettilstrækkeligheden og sikre den nødvendige kapacitet til tilslutning af ny produktion og forbrug.

Dansk Erhverv hilser i den forbindelse de igangværende politiske drøftelser om hurtigere realisering af eltransmissionsprojekter samt regeringens kommende Energiinfrastrukturplan 2035 velkommen. Dansk Erhverv finder det samtidig afgørende, at den nødvendige udbygning af elnettet suppleres med tiltag, der understøtter en bedre udnyttelse af den eksisterende netkapacitet. Det kan bidrage til at øge nettilstrækkeligheden og muliggøre tilslutning af yderligere produktion og forbrug, samtidig med at den fysiske netudbygning accelereres. Dansk Erhverv understreger derfor behovet for hurtigere udvikling, anmeldelse og godkendelse af en bredere portefølje af kommercielt anvendelige netprodukter og fleksible tilslutningsvilkår, som kan understøtte en mere effektiv udnyttelse af transmissionsnettet. Her henviser Dansk Erhverv henviser til den politiske aftale om akutplanen for elnettet af 1. oktober 2026, hvor aftaleparterne opfordrer de kollektive elforsyningsvirksomheder til hurtigst muligt at udvikle nye metoder og netprodukter.

Derudover sætter Dansk Erhverv sætter spørgsmålstegn ved, hvordan batterier indgår i analysen og i Energiens redegørelse, og i hvilket omfang den forventede udbygning af batterikapacitet er indregnet i vurderingen af effekttilstrækkeligheden. Batterier kan spille en væsentlig rolle i fremtidens energisystem ved at bidrage med fleksibilitet og understøtte balancen mellem elproduktion og elforbrug. Dansk Erhverv efterspørger derfor en nærmere redegørelse for, hvordan en øget udbygning med batterier vil påvirke effekttilstrækkeligheden og dermed behovet for en eventuel kapacitetsmekanisme.

Det er dertil en forudsætning for virksomheders konkurrenceevne, at tarifferne er forudsigelige og ikke pålægges unødvendige omkostninger og udgifter. Lave tariffer er et konkurrenceparameter for virksomhederne på samme vis som skatter og afgifter. Det er derfor helt centralt, at den proaktive udbygning og sikring af elforsyningssikkerhed skal ske så omkostningseffektivt som muligt, og at der fokuseres på at udnytte fleksibilitet i forbrug og produktion til fulde.

Specifikke bemærkninger

Dansk kapacitetsmekanisme

Det fremgår af redegørelsen, at Energinet vurderer, at der er behov for en kapacitetsmekanisme for at håndtere stigende risiko for effektutilstrækkelighed, og at Energinet anbefaler, at denne udformes som et kapacitetsmarked.

Dansk Erhverv anerkender behovet for at sikre en fortsat høj elforsyningssikkerhed. En høj forsyningssikkerhed er således et vigtigt samfundshensyn, der understøtter danske virksomheders konkurrenceevne. En kapacitetsmekanisme kan imidlertid få betydelig og langsigtet indvirkning på elmarkedet, investeringssignalerne og omkostningerne for elforbrugere. Det er derfor afgørende, at en eventuel dansk kapacitetsmekanisme indrettes så omkostningseffektivt som muligt.

Dansk Erhverv efterspørger i den forbindelse en nærmere redegørelse for, hvorvidt Energinet har foretaget en analyse og sammenligning af et kapacitetsmarked og en strategisk reserve, herunder de samfundsøkonomiske omkostninger ved de to modeller. Det fremgår af forordning (EU) 2019/943, artikel 21, stk. 3, at medlemsstaterne skal vurdere, om en kapacitetsmekanisme i form af en strategisk reserve kan løse de identificerede problemer med ressourcetilstrækkeligheden, før en anden type kapacitetsmekanisme indføres. Dansk Erhverv finder derfor, at en strategisk reserve bør undersøges grundigt som alternativ til et kapacitetsmarked, herunder da en strategisk reserve i udgangspunktet er mindre markedsforvridende end et kapacitetsmarked.

Dansk Erhverv mener samtidig, at behovet for og dimensioneringen af en eventuel dansk kapacitetsmekanisme bør vurderes i sammenhæng med øvrige tiltag, der styrker forsyningssikkerheden og robustheden i det danske og europæiske elsystem. Det bør blandt andet undersøges, hvilken betydning eksisterende og kommende beredskabs- og resiliensinitiativer, herunder f.eks. implementeringen af CER-direktivet, har for det samlede behov for yderligere kapacitet. Tilsvarende bør udviklingen i vores nabolande indgå i vurderingen. Den nyligt godkendte tyske kapacitetsmekanisme vil på sigt kunne understøtte betydelig kapacitet i et elsystem, som Danmark er tæt forbundet med. Det bør derfor analyseres, hvilken betydning dette og andre tilsvarende initiativer i

vores nabolande har for den danske effekttilstrækkelighed og dermed for dimensioneringen af en dansk kapacitetsmekanisme.

Dansk Erhverv efterspørger desuden en nærmere vurdering af de økonomiske konsekvenser ved en eventuel kapacitetsmekanisme, herunder betydningen for elpriser, samfundsøkonomi, virksomhedernes konkurrenceevne og forbrugerpriser. Omkostningseffektivitet bør være et centralt kriterium i valget mellem forskellige modeller og i den konkrete dimensionering af mekanismen.

Dansk Erhverv vil samtidig gentage, at en eventuel kapacitetsmekanisme skal være proportionel og indrettes, så incitamenterne til fleksibilitet, energilagring og udbygning af vedvarende energi bevares. Det er helt centralt, at en kapacitetsmekanisme i mindst mulig grad forvrider elmarkedet, og at mekanismen ikke indrettes på en måde, der direkte eller indirekte favoriserer visse teknologier.

Endelig er finansieringen af en eventuel kapacitetsmekanisme afgørende. Finansiering gennem systemtariffen vil sende omkostningerne videre til elforbrugerne og dermed gøre det dyrere at bruge strøm. Det vil være uhensigtsmæssigt i en situation, hvor Danmark behøver at elektrificere en langt større del af energiforbruget og reducere afhængigheden af fossile brændsler. For elintensive virksomheder vil højere eltariffer desuden kunne påvirke konkurrenceevnen negativt. Dansk Erhverv mener derfor, at finanslovsfinansiering bør indgå som et seriøst alternativ i vurderingen af finansieringen af en kommende kapacitetsmekanisme.

Batterikapacitet i beregningsgrundlaget

Dansk Erhverv bemærker, at det ikke fremgår tilstrækkeligt klart af analysen, hvordan batterier og den forventede udbygning af batterikapacitet indgår i beregningsgrundlaget. Dansk Erhverv anerkender, at Energinet skal anvende Energistyrelsens analyseforudsætninger, men finder det hensigtsmæssigt, at Energinet tydeliggør, hvilken udbygning med batterier der er lagt til grund for analysen, samt hvilken metode der er anvendt til at indregne batteriernes bidrag. Dette er særligt relevant i lyset af figuren i bilag 2.2 på side 10, hvor omfanget af "Ikke leveret energi" fremstår relativt begrænset.

Effekttilstrækkelighed og fleksibilitet

Energinets redegørelse viser, at risikoen for at opleve afbrud i det danske elsystem som følge af effektmangel forventes at stige i de kommende år. Udviklingen ses i flere europæiske lande, men er særligt udtalt i Danmark. Dansk Erhverv fremhæver i den forbindelse vigtigheden af at understøtte et fleksibelt elforbrug hos danskerne. Det skal sikres, at forbrug fra f.eks. varmepumper bliver så intelligent som muligt, og at fleksibiliteten fra den store elbilsflåde udnyttes gennem både intelligent opladning og Vehicle-to-Grid (V2G). Disse teknologier vil fylde meget mere i fremtidens elnet og kan mindske risikoen for effektmangel.

Derudover skal det store potentiale i fleksibilitetsmarkedet udnyttes. Virksomhederne står klar til at tilbyde fleksibilitet, som kan mindske belastningen af nettet. Ligeledes skal de nye muligheder for lagring og batterier, der flytter produktionstimer midt på dagen, hvor solen står højest, til de timer, hvor aftensmaden skal laves, udnyttes. Det er således afgørende, at der også fremadrettet

er et klart investeringssignal til at fremme fleksibilitet og indpasningen af yderligere vedvarende energi, der kan mindske risikoen for effektmangel.

For at realisere potentialet for fleksibelt forbrug er det samtidig vigtigt, at tarifstrukturen udvikles, så den aktivt understøtter fleksibilitet. Tarifferne bør i højere grad afspejle belastningen af nettet i tid og sted, så både husholdninger og virksomheder får et økonomisk incitament til at flytte forbruget væk fra spidsbelastningsperioder. En mere dynamisk og fleksibilitetsfremmende tarifieringsmodel vil skabe bedre rammer for både forbrugere, producenter og lagringsaktører – og dermed styrke den samlede effekttilstrækkelighed i elsystemet.

Potentialet i bl.a. batterier vil således afhænge af, hvad der sker ift. udviklingen af nye netprodukter, fleksibilitetsmarked, mv.

Vedr. distributionsnettenes planlægningsmål

Dansk Erhverv bemærker, at det bør uddybes, hvorfor distributionsnettenes planlægningsmål er væsentligt højere end transmissionsnettets. Forskellen kan give indtryk af, at der er større udfordringer med forsyningssikkerheden i distributionsnettet. Det bør derfor tydeliggøres, at afbrudsminutter i transmissionsnettet generelt har langt større konsekvenser, da afbrud her berører flere kunder, mens afbrud i distributionsnettet typisk berører færre kunder. Konsekvenserne af afbrudsminutter er således forskellige afhængigt af, hvor i elnettet afbruddene forekommer.

Dansk Erhverv bemærker, at denne forskel kort beskrives på side 19, hvor det fremgår, at ”Afbrud på distributionsniveau er generelt karakteriseret ved flere afbrud med lavere konsekvens end afbrud på transmissionsniveau”. Dansk Erhverv anbefaler, at denne pointe uddybes, så det tydeligere fremgår, hvad der konkret menes med forskellen i konsekvenserne af afbrud. Samtidig bør forklaringen fremgå i tilknytning til figuren på side 5, så forskellene i planlægningsmålene ikke giver anledning til misforståelser om forsyningssikkerheden i henholdsvis distributions- og transmissionsnettet.

Vedr. status på elforsyningssikkerheden og ubalanceomkostninger

Det fremgår på side 7, at omkostningerne til aFRR-kapacitet fortsat falder som følge af flytningen af ubalanceomkostninger til markedsaktørerne. Dansk Erhverv forstår dette som en henvisning til, at aktørerne nu betaler for aktiveringen af aFRR-reserven, idet aktiveringen indgår som en del af ubalanceprisen. Dette har medført en betydelig stigning i aktørernes omkostninger, da der samtidig er indført et marked for aktivering af aFRR, som ikke eksisterede tidligere. Dansk Erhverv efterspørger derfor, at Energinet uddyber, hvorvidt de samlede omkostninger til aFRR reelt er steget, og i givet fald hvor meget, selvom en del af omkostningerne nu afholdes af markedsaktørerne.

Vedr. sikkerhed og beredskab

Dansk Erhverv er meget opmærksomme på det øgede trusselsbillede, som energisektoren står overfor, og bakker op om behovet for øget beredskab som beskrevet i redegørelsen. Det er afgørende, at der er vedvarende fokus på beskyttelse af kritisk infrastruktur, og at sikkerhedsindsatsen koordineres på tværs af sektoren og andre sektorer. I den forbindelse er det vigtigt, at investeringer i fysisk og digital modstandsdygtighed prioriteres med udgangspunkt i risikovurderinger

og med gennemsigtighed i omkostninger og effekter. Dansk Erhverv opfordrer til, at branchen og myndighederne også fremadrettet er i tæt dialog om trusselsbilledet, og hvordan trusler skal håndteres.

Dertil bemærker Dansk Erhverv, at opbygning af lagerkapacitet og kritiske reservedele kun omtales kort i kapitlet om sikkerhed og beredskab. Det undrer Dansk Erhverv, at dette ikke uddybes nærmere, særligt i lyset af, at der med akutpakken for totalberedskab er øremærket 100 mio. kr. til at styrke beredskabslagerkapaciteten hos Energinet. Dansk Erhverv opfordrer derfor til, at redegørelsen i højere grad belyser mulighederne for, at beredskabslagerkapaciteten også kan anvendes til at håndtere udfordringer med lange leveringstider i forbindelse med den almindelige netudbygning. Det kan f.eks. være relevant at undersøge, om komponenter på beredskabslager også kan anvendes i den almindelige drift og udbygning af elnettet, så lagerkapaciteten får en dobbeltanvendelse.

Vedr. blackout af den iberiske halvø

Dansk Erhverv bemærker, at den iberiske halvø nævnes som case. Det kan overvejes også at inddrage Tyskland som case på, hvordan udfordringer med uplanlagte udfald og et stigende behov for op- og nedregulering kan adresseres ved hjælp af batterier og såkaldte ”netboosters”, som i øjeblikket indsættes i elnettet.

Vedr. investeringer for at sikre systemstabiliteten

Dansk Erhverv fremhæver, at det på side 23 i redegørelsen bør uddybes, hvordan omkostningerne vil ramme forbrugerne. Herunder bør det beskrives, hvad forbrugere kan forvente i den kommende tid.

Udbygning af elnettet, udlandsforbindelser og selvforsyningsgrad

Dansk Erhverv bakker til fulde op om Energinets analyse om, at reinvestering og udbygning i elnettet er en nødvendighed, således udbygningen af vedvarende energi og elektrificeringen af vores samfund understøttes.

Hertil er en stærkere integration af elsystemet i Europa afgørende, således der kan blive opretholdt en høj elforsyningssikkerhed. Dansk Erhverv fremhæver, at det er vigtigt, at der sikres en høj udnyttelse af den eksisterende interconnectorkapacitet. I forlængelse heraf understreger Dansk Erhverv, at det er afgørende, at der sikres en tilstrækkelig netkapacitet til vores nordiske naboer fremadrettet. Infrastruktur til Norge og Sverige er således afgørende for at opretholde en høj og omkostningseffektiv forsyningssikkerhed i Danmark, herunder er det vigtigt at forny kablerne Skagerak 1 og 2.

Dansk Erhverv står selvfølgelig til rådighed ved opfølgende spørgsmål.

Med venlig hilsen

Thøger Lautrup Knøss
Chefkonsulent

Nanna Skovgaard Mortensen
Politisk konsulent